

55 הגמרא: רבי נחמיה מתריץ להו הני, שאלת משה 'מדוע לא
 56 אכלתם את החטאת במקום הקדש' (ויקרא יז) פירושה כן, אמר לו
 57 משה לאהרן, שמה נכנס דמה של החטאת לפני ולפנים - להיכל,
 58 שאז אסור לאכלה. אמר לו אהרן, 'הן לא הובא את דמה אל
 59 הקדש פנימו' (שם יח), לא הובא דמה אל ההיכל. אמר לו משה, שמה
 60 חוץ למחיצתה - חוץ לקלעים יצאת (בשר) החטאת ונפסלה ביוצא
 61 ואסור לאכלה, ולכן נשרפה. אמר לו אהרן, בקדש היתה ולא
 62 יצאה. אמר לו משה, ודלמא באנינות ופסלתיה ופסלתיה - שמה
 63 הקרבנות אותה באנינות ופסלתם אותה, שהרי כהן הדיוס אונן פסול
 64 לעבודה. אמר לו אהרן, משה, וכי הם - בני הקריבו, שהם כהנים
 65 הדיוסות ואסורים לעבוד אוננים, הרי אני הקרבתני, שהרי אמרת לי
 66 שעלי מוטלת כל העבודה היום, ואני כהן גדול ומותר לי לעבוד אונן.
 67 ואמר לו משה, הן לא הובא את דמה פנימה, ובקדש היתה ולא
 68 יצאה מחוץ לקלעים, אם כן (שם יח) 'אכול תאכלו אותה וגו' פאשר
 69 צוית' - היה לכם לאכול אותה אף שאתם אוננים, כאשר צויתני
 70 לגבי המנחה שבאנינות יאכלוה, ולא היה לכם לשרפה. אמר לו
 71 אהרן, (שם יט) 'ותקראנה אותי באלה ואכלתי חטאת היום, הייטב
 72 בעיני ה' - הרי אוננים אנחנו, ומה שנצטווית שיאכל באנינות, שמה
 73 לא שמעת אלא במנחה שהיא קדשי שעה, ואין ללמוד לחטאת
 74 ראש חודש שהיא קדשי דורות, דאי (-שאם) רוצים אנו לדון מה
 75 הדין בקדשי דורות, יש לנו לדון לאיסור על ידי קל והוומר ממעשר
 76 שני הקל מקדשים, ומה לגבי מעשר שני הקל אמרה תורה (דברים כ)
 77 'לא אכלתי באוני ממנו, שאסור לאונן, בקדשי דורות החמורים
 78 ממנו לא כל שכן שאסורים לאונן, ועל פי זה שרפנו את השעיר. מיד
 79 נאמר (ויקרא כ) 'וישמע משה וייטב בעיניו, שהודה משה לדברי
 80 אהרן ולא בוש משה לומר 'לא שמעתני' - לא ניחש משה מפני
 81 הברשה לומר שלא שמע שיש חילוק בין קדשי שעה לקדשי דורות,
 82 אלא אמר 'שמעתני כדברך, שיש לדרוש קל וחומר ממעשר,
 83 ושבחתי'.

84 שואלת הגמרא: ורבי יהודה ורבי שמעון, הסוברים שהותרה להם
 85 אנינות אלא שמפני טומאה נשרף, היכי מתריץ להו לפסוקים.
 86 משיבת הגמרא: הכי מתריץ להו, ששאל משה (ויקרא יז) 'מדוע לא
 87 אכלתם את החטאת במקום [הקדש]', היינו שמה נכנס דמה
 88 לפני ולפנים, ולכן שרפתם אותה. אמר לו אהרן, (שם יח) 'הן לא
 89 הובא את דמה (אל הקדש פנימה)' אל ההיכל. שאל משה, שמה
 90 חוץ למחיצתה יצאת, ולכן נשרפה. אמר לו אהרן, הן בקדש
 91 היתה ולא יצאה. שאל משה, ודלמא באנינות אקרבתיה
 92 ופסלתיה - שמה הקרבנות אותה באנינות, ולכן נפסלה ודינה היה
 93 להשרף. אמר לו אהרן, משה, האם הן הקרבתיה, והם כהנים
 94 הדיוסות ופסלה בהו אנינות, הרי אני הקרבתיה, ואני כהן גדול
 95 ומותר להקריב אונן. שאל משה, ודלמא אנב מרריכו פשעתו בה
 96 ואיטמאי - שמה אגב צערכם על מות נדב ואביהו, פשעתם
 97 בחטאת ונטמאה. אמר לו אהרן, משה, האם כן אני בעיניך, שאני
 98 מכה קדשי שמים להסחית את דעתי מהם ולא לשמרם, (שם יט)
 99 'ותקראנה אותי באלה, ואפילו אלה וכליה, כלומר אפילו לו
 100 אירעה לי עוד אבילות כאבילות זו, אין אני מכה קדשי שמים.
 101 אמר לו משה, ואי שהן לא הובא את דמה לפני ולפנים, ובקדש
 102 היתה ולא יצאה, אם כן (שם יח) 'אכול תאכלו אותה בקדש פאשר
 103 צוית' לגבי המנחה שבאנינות יאכלוה, וכן היה לכם לאכול את
 104 החטאת. אמר לו אהרן, שמה לא שמעת להקל לאכול באנינות
 105 אלא בלילה, דאי (-שאם) אנו רוצים לדון מה הדין ביום, אם כן יש
 106 לנו לדון לאיסור קל והוומר ממעשר שני הקל מקדשים, ומה מעשר
 107 שני הקל אמרה תורה (דברים כ) 'לא אכלתי באוני ממנו, קודש
 108 החמור לא כל שכן שאסור לאונן ביום. מיד (ויקרא כ) 'וישמע משה

1 וחקמים שתיקנו את אנינות יום הקבורה עשו חיווק לזכריהם יותר
 2 משל תורה, ותיקנו אנינות גם בלילה שאחריו. נמצא שגם יום
 3 המיתה וגם יום הקבורה אינם תופסים את לילם אלא מדרבנן.
 4 הגמרא מוסיפה לבאר את הפסוקים אודות יום השמיני למילואים:
 5 תנו רבנן, נאמר לגבי המנחה שקרבה ביום השמיני למילואים (ויקרא
 6 י א), 'ואכלתם אתה במקום קדוש וגו' כי כן צוית', ונאמר לגבי
 7 חטאת ראש חודש ששרפו אהרן ובניו (שם יח) 'אכול תאכלו אתה
 8 בקדש פאשר צוית', שאמר להם משה שהיו מצווים לאכלה, ונאמר
 9 לגבי חוזה התנופה ושוק התרומה של שלמי הציבור, שמה אמר
 10 לאהרן ובניו שיאכלום (שם ט) 'פאשר צוה ה'. ומבאר הברייתא: 'כי
 11 כן צוית' היינו שצויהו ה' שאף באנינות יאכלוה, 'פאשר צויתני'
 12 היינו שבשעת מעשה, כשמתו נדב ואביהו, אמר להן, שיאכלו
 13 באנינות כאשר שמע מפי ה', וכשראה ששרפו את שעיר ראש חודש
 14 אמר להם 'מדוע לא אכלתם אותו כאשר צויתני אתכם בשעת
 15 מעשה, 'פאשר צוה ה' פירושו שאמר להם משה, לא מאלו אני
 16 אומר לכם לאכול את החוזה והשוק באנינות, אלא מפי הקדוש ברוך
 17 הוא.

18 מקשה הגמרא: ורמינהי - קשה על כך מברייתא אחרת האומרת על
 19 חטאת ראש חודש, מפני אנינות נשרפה, לכך נאמר שאמר אהרן
 20 למשה (שם יט) 'ותקראנה אתי באלה, שמתו שני בני והריני אונן,
 21 ולכן לא אכלתי את השעיר ושרפנוהו. ומצינו שהודה לו משה,
 22 שנאמר (שם כ) 'וישמע משה וייטב בעיניו, ומוכח שלא נצטווה משה
 23 מפי הקדוש ברוך הוא שיאכלוה באנינות.

24 מתרצת הגמרא: אמר שמואל, לא קשיא, הא - הברייתא הראשונה
 25 היא דעת רבי יהודה, והא - והברייתא השניה היא דעת רבי נחמיה,
 26 דתניא, מפני אנינות שרפוה, ולכך נאמר 'באלה, דכרי רבי
 27 נחמיה. רבי יהודה ורבי שמעון אימרים, מפני טומאה שנגעה בה
 28 ונאסרה באכילה, נשרפה, שאם אתה אומר שמהפני אנינות
 29 נשרפה, אזי היו לשלשתן, שעיר ראש חודש ושעיר נחשון וחטאת
 30 שמיני, שישרפו, דבר אחר (-ועוד), שהיו ראוי לאוכלן לערב,
 31 שהרי אז כבר אינם אוננים. דבר אחר, ונהלא פינתם היה עמיהן,
 32 שהיה כהן ולא היה אחיהם ולכן לא היה אונן, והיה יכול לאכול אם
 33 לא היה השעיר נטמא. הברייתא הראשונה סוברת כדעת רבי יהודה
 34 שהיה ציווי לאכול אף באנינות, ורק משום שאירע בו טומאה
 35 שרפוהו, והברייתא השניה סוברת כדעת רבי נחמיה שהיה אסור
 36 להם לאכול באנינות ולכן שרפוהו.

37 רבא אמר, אירי ואירי (-שתי הברייתות) הן כדעת רבי נחמיה
 38 שמפני אנינות שרפוהו, ולא קשיא, כאן בקדשי שעה כאן בקדשי
 39 דורות - מה שאמרה הברייתא הראשונה שהותר להם לאכול
 40 באנינות, זהו דווקא במנחה שהוקרבה אז למצות יום השמיני
 41 למילואים, שהיא קדשי שעה ואינה נוהגת לדורות, ומה שאמרה
 42 הברייתא השניה שמפני אנינות שרפוהו, זהו דווקא בשעיר
 43 ראש חודש, שהוא קרבן שנוהג לדורות. ומשה שמע הוראת שעה
 44 שאותו היום מותר להם לאכול את המנחה באנינות, וסבר שהוא
 45 הדין לקדשי דורות שמוותר להם לאכול באנינות אותו היום, ולכן
 46 קצף על אהרן ובניו ששרפו את השעיר. ואמר לו אהרן, שמה מה
 47 שהותר לנו בהוראת שעה לאכול קדשים באנינות, הוא רק בקדשי
 48 שעה דוגמת המנחה שהוקרבה אז שאינה נוהגת לדורות, אך קדשי
 49 דורות אסור לנו. והודה משה לדבריו.

50 הגמרא מבאר את הפסוקים לשתי השיטות. שואלת הגמרא: רבי
 51 נחמיה היכי מתריץ להני קראי - היאך הוא מפרש את הפסוקים
 52 שנאמרו לגבי שריפת השעיר, לשיטתו שנשרף מפני אנינות, ורבנן -
 53 רבי יהודה ורבי שמעון, היכי מתריץ להו להני קראי - היאך
 54 מפרשים את הפסוקים, לשיטתם שנשרף מפני הטומאה. משיבה

דרישה שניה. שואלת הברייתא: וְאִינִי יוֹדֵעַ אִיזוֹהוּ הַשְּׂעִיר שֶׁנֶּשְׂרָף. 59
 משיבה הברייתא: בְּשֵׁהוּא אֹמֵר (ויקרא יז) וְאִזְתָּה נִתַּן לָכֶם לְשֵׂאת 60
 אֶת עֹזֵן הָעֵדָה, מוכח שמדובר על שעיר שבה לכפרה, ואיזהו שעיר 61
 שבה לכפרה, הוּי אֹמֵר שוֹה שְׂעִיר שֶׁל רֹאשׁ הַזֵּדֵשׁ, שהרי מבואר 62
 בשבועות (ב) ששעירי ראש חודש מכפרים על טומאת מקדש וקדשיו. 63
 מקשה הגמרא: שְׂפִיר קָאָמְרִי לִיהּ – יפה הקשו רבי יהודה ורבי 64
 שמעון לרבי נחמיה, שהרי מבואר בפסוקים שרק שעיר ראש חודש 65
 נשרף, אך לשיטת רבי נחמיה, שמפני אנינות נשרף, היה להם לשרוף 66
 את שלשת השעירים. מתרצת הגמרא: רַבִּי נְחֵמְיָה לְמַעְמֵיהּ – סובר 67
 כשיטתו (לעיל ע"ע), דְאָמְרֵי, קָרְשִׁי שְׂעֵה לֹא פִסְלָה בְּהוּ אֲנִינוּתָ, 68
 ובהוראת שעה הותר להם לאכול קדשי שעה (ושעיר נחשון ושעיר 69
 מילואים) באנינות, ולכן לא הוצרכו לשורפם. 70
 אָמְרֵי מֵר – הובא לעיל (ע"ע) בברייתא, שהקשו רבי יהודה ורבי שמעון 71
 לרבי נחמיה, שלשיטתו שמפני אנינות שרפוהו, הִיָּה לֹא להשהות את 72
 השעיר עד הערב ולְאֶכְלָה לְעֵרֵב, שאז כבר אינם אוננים. מקשה 73
 הגמרא: שְׂפִיר קָאָמְרִי לִיהּ – יפה הקשו לו, ומה יתרחץ על כך. 74
 מתרצת הגמרא: קָסְבֵר – סובר רבי נחמיה שאֲנִינוּת לְיִלְהָ 75
 דְאֲוִיָּרְתָא, ולכן לא היו יכולים להשהותו עד הלילה. ולא יכלו 76
 להשהותו עד למחרת, שכן חטאת נאכלת רק ליום ולילה. 77
 עוד שנינו בברייתא לעיל (ע"ע), שהקשו רבי יהודה ורבי שמעון לרבי 78
 נחמיה, דְבָר אַחֵר – קושיא נוספת, וְהֵלֵא פִינְחָס הִיָּה עִמָּהֶן, והוא 79
 לא היה אנון על נדב ואביהוא, והיה יכול לאכול את השעיר, ומדוע 80
 שרפוהו. מקשה הגמרא: שְׂפִיר קָאָמְרִי לִיהּ – יפה הקשו לו, ומה 81
 יתרחץ רבי נחמיה. מתרצת הגמרא: רבי נחמיה סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי אֶלְעָזָר, 82
 דְאָמְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר אָמְרֵי רַבִּי חֲנִינָא, לֹא נִתְכַּהֵן פִּינְחָס עַד שְׁתַּרְגּוּ 83
 לְוִמְרֵי – לא זכה פינחס לכהונה עד שהרג את זמרי, בערבות מאב 84
 בשנת הארבעים לצאתם ממצרים (ומן רב אהרן מעשה שריפת 85
 השעיר שהיה בשנה השניה), דְבִתִּיב אַחֵרֵי מַעֲשֵׂה זִמְרִי (במדבר כה יג) 86
 וְהִיָּתָה לֹא – (לפינחס) וְלִזְרְעוּ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֹנֵת עִלְמָס, תחת אֲשֶׁר 87
 קָבֵא, והיינו שאז זכה פינחס לכהונה בשר שביח שקנא את קנאת ה' 88
 בזמרו, ואם כן בימי המילואים עדיין לא היה כהן ולא היה יכול 89
 לאכול את השעיר. רב אשי אָמְרֵי, לא נתכהן פינחס עַד שְׂשָׁם שְׁלֹום 90
 בֵּין הַשְּׂבָטִים בימי יהושע, שְׂשָׁמְרֵי כששמעו פינחס והנשיאים את 91
 תשובת בני ראובן, גד ומנשה, (יהושע כב) וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן 92
 וַנְּשִׂאֵי הָעֵדָה וְרָאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', וכאן הוא נקרא 'פינחס 93
 הכהן' בעוד שבכל מקום הוא נקרא 'פינחס בן אלעזר הכהן', 94
 שהכהונה מתייחסת על אלעזר, והיינו שכאן נתכהן פינחס עצמו. 95
 ומכל מקום לא היה כהן בימי המילואים, ולא היה יכול לאכול את 96
 השעיר. מקשה הגמרא: וְאִיָּדָה נְמִי – גם לדעת רב אשי וְהִתְבַּיֵּן – 97
 הרי כתוב במעשה זמרי וְהִיָּתָה לֹא וְלִזְרְעוּ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֹנֵת 98
 עִלְמָס, שמשמע שכבר אז נתכהן, והיאך יפרש רב אשי פסוק זה. 99
 תרצת הגמרא: כִּי בְּתִיב הַהוּא – משה שכתוב בפסוק ההוא, וְהִיָּתָה 100
 לֹא וְגו', בְּכַרְכָּה הוּא דְבִתִּיב, שמבשר הכתוב בשם פינחס ססוף, 101
 להתברך להיות כהן, וכן זרעו יהיה כהן. מקשה הגמרא: וְאִיָּדָה נְמִי 102
 – לדעת רבי חנינא ורבי יהודה ורבי שמעון, הֵא בְּתִיב כשעשה 103
 פינחס שלום בין השבטים וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן, שמשמע שאז 104
 נתכהן. מתרצת הגמרא: אמנם נתכהן פינחס במעשה זמרי, והפסוק 105
 הוּא וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן כוונתו לַיָּחַס שֶׁל פִּינְחָס אַחֲרָיו – 106
 שעבשיו נתייחס פינחס להיקרא כהן ונתייחס זרעו במעלות הכהונה 107
 להיותם כהנים גדולים, שלא היו כהנים גדולים בזמן מקדש ראשון 108
 אלא מזרע פינחס. 109
 הגמרא מביאה מימרא של רב, כדי להקשות עליו מהברייתא לעיל 110
 (ע"ע), אָמְרֵי מֵר, מִשֵּׁה רַבִּינוּ בְּהוּ נְדוּל וְהוּלָק בְּקָרְשִׁי שְׂמִים הִיָּה, 111
 שְׂשָׁמְרֵי בַקְרִבּוּת ימי המילואים (ויקרא ח בט) וַיִּקַּח מִשֵּׁה אֶת הַחֹהֶה 112
 וַיִּנְפְּיָהוּ תְנוּפָה לִפְנֵי ה' מֵאֵיל הַמִּלּוֹאִים לְמִשֵּׁה הִיָּה לְמִנְהָ, שקיבל 113
 משה את חזה התנופה של איל המילואים, והרי חזה התנופה דינו 114
 להנתן לכהנים. ומכאן שמשא היה כהן. מקשה הגמרא: מִיָּתִיבִי – 115
 הקשו בני הישיבה, שנינו בברייתא לעיל (ע"ע), שהקשו רבי יהודה 116

וַיִּמָּט בְּעִינָיו, דהיינו שלא בוש מִשֵּׁה – לא ביחש משה מפני הבושה 1
 לֹאָמְרֵי לֹא שְׂמַעְתָּי לחלק בין אנינות יום לאנינות לילה, אֶלְהָ הוּדָה 2
 ואמר 'שְׂמַעְתָּי וְשָׂבַחְתָּי'. מקשה הגמרא: אם אכן היו מותרים לאכול 3
 בלילה, אזי אִיפְּעִי לְהוּ לְשֵׁהוּיָהּ וְלְמִכְלָא בְּאוֹרְתָא – היה להם 4
 להשהות את החטאת ולאכלה בלילה, ומדוע שרפוה. מתרצת 5
 הגמרא: אכן הם רצו להשהות את החטאת ולאכלה בלילה עם שאר 6
 הקרבנות, אלא שבינתיים מוּמָאָה בְּאִינָם בְּתָתָה – באה עליה, וכיון 7
 שנטמאה ואינה ראויה לאכילה שרפוה. 8
 הגמרא מבררת היאך מבארים התנאים את הפסוקים שנאמרו בענין 9
 השעיר. מקשה הגמרא: בְּשָׂלְמָא – מובן הדבר לְשִׁיטַת רַבִּנָּן – רבי 10
 יהודה ורבי שמעון, הסוברים שנאסר להם לאכול באנינות ביום, 11
 והותר להם הלילה אף בקדשי דורות, אם כן הִיָּינוּ דְבִתִּיב (ויקרא י טז) 12
 וְאֶכְלֵתִי חֹטְאת הַיּוֹם, הֵיטֵב בְּעִינֵי ה', שאמר אהרן למשה, אם אכן 13
 אוכל חטאת היום, לפני הלילה, האם ייטב זה בעיני ה', הרי יש לומר 14
 שמה שתהיר לך שנאכל באנינות זהו רק בלילה ולא ביום. אֶלְהָ 15
 לְרַבִּי נְחֵמְיָה, הסובר שקדשי שעה הותרו להם אז אף ביום, וקדשי 16
 דורות נאסרו להם אף בלילה, ואין חילוק כלל בין אותו היום לאותו 17
 הלילה, אם כן מֵאִי – מהו פירוש 'הַיּוֹם', הרי אין זה דווקא ביום, שכן 18
 גם בלילה השעיר אסור. מתרצת הגמרא: כוונת אהרן היא לקרבנות 19
 הבאים לחֹבֵת הַיּוֹם, כלומר שעיר ראש חודש, וכך אמר אהרן 20
 למשה, וכי אתה אומר לי לאכול את הקרבנות של חובת היום, הרי 21
 אני אנון וקדשי דורות אסורים לאנון. 22
 מקשה הגמרא: בְּשָׂלְמָא – מובן הדבר לְשִׁיטַת רַבִּי נְחֵמְיָה, שהותרו 23
 להם רק קדשי שעה באנינות ולא קדשי דורות, אם כן הִיָּינוּ דְבִתִּיב 24
 (שם) הֵן הַיּוֹם הַקָּרִיבֹ, שמילת 'הַיּוֹם' מיותרת, והיה לו לכתוב 'הן 25
 הקריבו', אלא כוונתו 'הן קרבן שהוא חובת היום הקריבו', דהיינו 26
 קדשי דורות, ואם כן אסור לי לאכול באנינות. אֶלְהָ לְרַבִּנָּן, מֵאִי הֵן 27
 הַיּוֹם, ומדוע אמר אהרן 'הַיּוֹם', שהרי לדעת רבנן אין לפרש ש'הַיּוֹם' 28
 הוא 'חובת היום' שכן לדעתם אין חילוק בין קדשי דורות לקדשי 29
 שעה. מתרצת הגמרא: הֵבִי קָאָמְרֵי – כך אמר לו אהרן למשה, על 30
 מה ששאלת שמה בני הקריבו את הקרבנות באנינות, וכי הֵן – בני 31
 הַקָּרִיבֹ הַיּוֹם שום קרבן, שהם אוננים היום, הרי אִנִּי הַקָּרִיבֹתִי, ואף 32
 שאני אנון היום הרי מותר לי להקריבו, שאני כהן גדול. 33
 לעיל (ע"ע) הובאה ברייתא שבה הקשו רבי יהודה ורבי שמעון שלש 34
 קושיות על שיטת רבי נחמיה. הגמרא מבארת כיצד מתרחץ רבי נחמיה 35
 קושיות אלו לשיטתו. ותחילה מביאה הגמרא ברייתא המבארת 36
 ששלשה שעירי חטאת הוקרבו באותו היום, ורק אחד מהם נשרף: 37
 אָמְרֵי מֵר – הובא לעיל (ע"ע) בברייתא, שהקשו רבי יהודה ורבי שמעון 38
 לרבי נחמיה, שלשיטתו שמפני אנינות נשרף השעיר, אם כן הִיָּו 39
 לְשָׂלְשֵׁתָן – לשלשת השעירים שִׁשְׂרָפּוּ, ולא רק שעיר אחד. שואלת 40
 הגמרא: מֵאִי שְׂלִשְׁתָּן – באיזה שלשה שעירים מדובר. משיבה 41
 הגמרא: דְבִתִּיב בְּרִייתָא, נאמר בפסוק (ויקרא י טז) וְאִתֵּי שְׂעִיר 42
 הַחֹטְאת דְרֵשׁ דְרֵשׁ מִשֵּׁה. דורשת הברייתא, 'שְׂעִיר' זו שְׂעִיר נְחֵשׁוֹן, 43
 שהביא נחשון בן עמינדב באותו היום, כמו שכתוב בפסוק (במדבר י טז), 44
 'חֹטְאת' זו חֹטְאת שְׂמִינִי – החטאת שהובאה בגין היום השמיני 45
 למילואים ככתוב בפסוק (ויקרא ט א) וּמִהִמְלָה דְרֵשׁ' מתרבה שדרש 46
 משה גם על הַשְּׂעִיר שֶׁל רֹאשׁ הַזֵּדֵשׁ, שהרי היום השמיני למילואים 47
 היה ראש חודש ניסן, ואם כן, על שלשה שעירים אלו דיברו רבי 48
 יהודה ורבי שמעון. ממשיכה הברייתא: יָבֹול היית לפרש שְׂלִשְׁתָּן 49
 נְשָׂרָפּוּ, שהרי נאמר (שם י טז) וְאִתֵּי שְׂעִיר הַחֹטְאת דְרֵשׁ דְרֵשׁ מִשֵּׁה, 50
 וְהִנֵּה שָׂרָף, ובמילים 'שעיר החטאת דרש' מנה הכתוב את שלשת 51
 השעירים, דְתַלְמוּד לֹאָמְרֵי – מלמדנו הכתוב 'וְהִנֵּה שָׂרָף' בלשון יחיד, 52
 שמשמע שרק אחד נשרף ולא שְׂלִשְׁתָּן נְשָׂרָפּוּ. ולהלן יתבאר איזה 53
 הוא שנשרף. ובהו מבארת הברייתא את הכפילות 'דְרֵשׁ דְרֵשׁ', 54
 שמשמע ששתי דרישות דרש משה, שלכאורה קשה, שְׂתֵי הַדְרִישׁוֹת 55
 הללו לְמָה לי. אך כיון שרק שעיר אחד נשרף, לכן תמה משה וְאָמְרֵי 56
 לְהוּ לְאוֹרְחֵי וּבְנֵי, מִפְּנֵי מַה חֹטְאת זו נְשָׂרָפּה (והו דרישה אחת) וְאֶלּוּ 57
 החטאות האחרות מוּנְחָהוּת להמתין לערב ולא נאכלו ביום (והו 58

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מִלְּךָ הָעוֹלָם, צוּר כָּל הָעוֹלָמִים, צְדִיק בְּכָל הַדּוֹרוֹת, הָאֵל הַנָּאֵמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה, הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם, שְׁכַל דְּבָרָיו אֱמֶת וְצֶדֶק: נְאֻמָּן, אַתָּה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְנְאֻמָּנִים דְּבָרֶיךָ, וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲזֵר לֹא יֵשׁוּב רִיקָם, כִּי אֵל מִלְּךָ נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל הַנָּאֵמָן בְּכָל דְּבָרָיו: רַחֵם, עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיִּינוּ, וְלַעֲלוּבַת נַפְשׁ תּוֹשִׁיעַ וּתְשַׁמַּח בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְשַׁמַּח צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ:

שְׁמַחְנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, בְּאַלְיָהוּ הַנְּבִיא עֲבָדְךָ, וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֲךָ, בְּמַהֲרָה יָבוֹא וַיַּגִּל לַפָּנּוּ, עַל כְּסֹאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר, וְלֹא יִנְחָלוּ עוֹד אַחֲרַיִם אֶת כְּבוֹדוֹ. כִּי בָשָׂם קִדְשֶׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ, שְׁלֵא יִכְפֹּה גֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִגֵּן דָּוִד:

עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה, שְׁנַתַּתְּ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְקִדְשָׁה וְלִמְנוּחָה, לְכָבוֹד וְלִתְפָאֶרֶת. עַל הַכֹּל, יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ, וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ. יִתְבָּרַךְ שְׁמֹךְ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

המשך ביאור למס' בבחים ליום שבת קודש עמ' ב'

1 ורבי שמעון רבי נחמיה שלדבריו לא היה צורך לשרוף את השעיר
2 מפני האנינות, שכן והלא פִּינְחָם הָיָה עִמָּהּ, שהיה כהן ולא היה
3 אונן, ויכול היה לאכול. וְאִם אֵיתָא – ואם כדבריו של רב, שגם משה
4 היה כהן, אזי לִימָא – היה להם לרבי יהודה ורבי שמעון לומר וְהֵלֵא
5 מִשֶּׁה רִבִּינוּ הָיָה עִמָּהּ, שלא היה אונן ויכול היה לאכול, ומדוע תלו
6 הדבר בפניחס. מתרצת הגמרא: דִּילְמָא שְׂאֵנִי מִשֶּׁה – שמא שונה
7 דינו של משה, ולא היה יכול לאכול את השעיר אף שהיה כהן, משום
8 דְהִיָּה טְרִיד בְּשַׁבְּתָהּ, דְהִרִי אִמְרַ מַר – שנינו בברייתא, לגבי הימים
9 שקדמו למתן תורה, מִשֶּׁה בְּהַשְׁכָּמָה וּמוֹקֵדִים בְּבוֹקֵר וְעָלָה לַהֵר סִינִי
10 וּבְהַשְׁכָּמָה יָרַד מִהָהָר, ואם כן היה דיבור ה' טורדו תמיד להיות בהר,
11 מבוקר ועד ערב, ולא היה משה פנוי לאכילת קדשים.
12 הגמרא מוסיפה להקשות על דברי רב: מִיִּתְיָבִי – הקשו בני הישיבה,
13 שנינו בברייתא, נאמר לגבי כהנים בעלי מומים (ויקרא כא כג) לְחָם
14 אֱלֹהֵינוּ מְקַדְּשֵׁי תְּקֻשִׁים וּמִן הַתְּקֻשִׁים יֹאכְלוּ, שהם חולקים בקדשי
15 קדשים וקדשים קלים אף שאסור להם לעבוד, ודורשת הברייתא, אִם
16 נְאֻמָּרוּ קְדָשִׁי קְדָשִׁים וּמוֹקֵדֵי הַקְּדָשִׁים לְמָה נְאֻמָּרוּ קְדָשִׁים קְלִים
17 וּמוֹקֵדֵי הַקְּדָשִׁים, וְאִם נְאֻמָּרוּ קְדָשִׁים קְלִים לְמָה נְאֻמָּרוּ קְדָשִׁי
18 קְדָשִׁים. משיבה הברייתא, אֵילּוּ נִאמְרוּ רַק קְדָשִׁי קְדָשִׁים וְלֹא נְאֻמָּרוּ
19 קְדָשִׁים קְלִים, הִיִּיתִי אוֹמֵר שְׂרַק קְדָשִׁי קְדָשִׁים הוּא דְאֹיֶכֶל – חולק
20 כהן בעל מום, שְׂהִרִי הוֹתֵרוּ לְדָר וְלָחֵן – מצינו זר שחולק בקדשי
21 קדשים, דהיינו משה רבינו באיל המילואים, וכיון שמצינו היתר לענן
22 זרות, לכן יש לומר שהותרו גם לָחֵן, שהם בעלי מומין, אף שאינם
23 ראויים לעבודה מחמת מומם, אך חוזה ושוק של קְדָשִׁים קְלִים לֹא
24 יֹאכְלוּ – לא יחלוק כהן בעל מום, שהרי לא מצינו שחולק בהם זר,

25 ולא מצינו היתר לאיסורם, והיה לנו לומר שגם בעל מום לא יחלוק
26 בהם, ולכן הוצרך הכתוב לפרוט שאף קדשים קלים מתחלקים לבעל
27 מום. וְאֵילּוּ נִאמְרוּ רַק קְדָשִׁים קְלִים וְלֹא נְאֻמָּרוּ קְדָשִׁי קְדָשִׁים, הִיִּיתִי
28 אוֹמֵר שְׂרַק בְּקְדָשִׁים קְלִים יֵהָא אוֹכֵל – חולק בעל מום, לפי שְׂהִן
29 קְלִים, אך בְּקְדָשִׁי קְדָשִׁים שהם חמורים לֹא יֵהָא אוֹכֵל – חולק. וְלִכְךָ
30 נְאֻמָּרוּ קְדָשִׁי קְדָשִׁים, וְלִכְךָ נְאֻמָּר קְדָשִׁים קְלִים. מדייקת הגמרא:
31 קְתַנֵּי מִיָּהָא – מכל מקום שנינו בברייתא שְׂהִרִי הוֹתֵרוּ וְקְדָשִׁי
32 קְדָשִׁים לְדָר וְלָחֵן, והיכן מצינו שהותרו קדשי קדשים לזר, לְאִי
33 וְהָאֵם לֹא) מדובר בִּמְשֶׁה בַיָּמֵי הַמִּילּוּאִים, ואם כן מבואר שמשא
34 דינו כזר ולא ככהן, שהרי קראה לו הברייתא זר, וקשה על דברי רב.
35 מתרצת הגמרא: אִמְרַ רַב שְׁשֵׁת, לֹא, זר' האמור בברייתא אינו
36 מִשֶּׁה, אלא הכוונה בְּכָמָה לְדָר – מדובר בזר העובד בבמה קטנה,
37 וְכַדְבָּרֵי הָאוֹמֵר (להלן ק"ג) יֵשׁ מְנַחָה בְּכָמָה, והרי מנחה היא קדשי
38 קדשים, והותרו שיירי המנחה לזרים העובדים בבמה, ואם כן מצינו
39 קדשי קדשים שהותרו לזר. וזו כוונת הברייתא, שבקדשי קדשים
40 מצינו שהותרו לזר, ולכן היה אפשר לומר שרק בהם חולקים בעלי
41 מומים, אך לא מצינו בקדשים קלים (כגון חוזה ושוק של שלמים)
42 שהותרו לזר, ואם כן לא היה לנו להתיר לבעלי מומים לחלוק בהם,
43 ולכן נצרך הכתוב להתירם בפירוש.
44 הגמרא מוסיפה להקשות עוד על דברי רב: מִיִּתְיָבִי – הקשו בני
45 הישיבה, שנינו בברייתא, מְרִיָּם כִּשְׁנַצְטֵרְעָה, מִי הוּא הַכֹּהֵן
46 שְׂהִבְנִיָּהּ, אִם תֵּאמַר שִׁמְשֶׁה הַסְּבִיָּהּ, זֶה אִי אִפְשָׁר, שהרי מִשֶּׁה זָר
47 הוּא,